

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 12.1.2007
KOM(2007) 3 endelig

**BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET
OG EUROPA-PARLAMENTET**

**RAPPORT FOR 2005 OM PHARE, FØRTILTRÆDELSESINSTRUMENTERNE OG
OVERGANGSINSTRUMENTERNE**

{SEK(2007) 11}

DA

DA

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

RAPPORT FOR 2005 OM PHARE, FØRTILTRÆDELSESINSTRUMENTERNE OG OVERGANGSINSTRUMENTERNE

Indledning

Sammen med to andre instrumenter, der finansieres af De Europæiske Fællesskaber, nemlig ISPA (det strukturpolitiske førtiltrædelsesinstrument) og Sapard (det særlige tiltrædelsesprogram for landbrug og udvikling af landdistrikter), har Phare-programmet til formål at støtte kandidatlandene og de tiltrædende lande i deres bestræbelser på at forberede sig på optagelsen i EU. I 2005, efter optagelsen af ti nye medlemsstater, fortsatte bistanden fra disse tre førtiltrædelsesinstrumenter til Bulgarien og Rumænien. Efter Det Europæiske Råds møde i juni 2004 blev der udarbejdet en førtiltrædelsesstrategi for Kroatien. De respektive forordninger blev efterfølgende ændret, og der blev afsat midler på budgettet til Phare og ISPA allerede i 2005 og til Sapard i starten af 2006. Tyrkiet fortsatte med at modtage bistand gennem det førtiltrædelsesinstrument, der specifikt er rettet mod Tyrkiet.

Formålet med Phare-førtiltrædelsesbistand er at hjælpe kandidatlandene og de tiltrædende lande til en bedre offentlig administration og bedre institutioner, der fungerer effektivt i Den Europæiske Union, at tilpasse deres lovgivning til EU's, at reducere behovet for overgangsperioder og at fremme den økonomiske og sociale samhørighed.

Programmeringen er baseret på de retningslinjer for Phare, der blev revideret i 2004 som følge af den yderligere tilpasning, der blev foretaget af forordningen om grænseoverskridende samarbejde (CBC) til interreg-initiativet, og for at tilpasse dem til den særlige fremgangsmåde i forbindelse med nuklear sikkerhed og understrege overgangen til det udvidede decentraliserede implementeringssystem (EDIS). Programmeringen og implementeringen af førtiltrædelsesbistanden til Tyrkiet afspejler stort set de procedurer og det indhold, der gælder for Phare-bistanden. Som forberedelse til den decentraliserede tilgang til programforvaltningen, som er fastlagt i henhold til strukturfondene, har Europa-Kommissionen i stigende grad intensiveret bistanden til Bulgarien og Rumænien for at kunne overføre en større del af ansvaret for forvaltning og implementering af Phare-programmerne til de nationale myndigheder.

Rapporten indeholder ligeledes oplysninger om den overgangsfacilitet for nye medlemsstater, der blev indført for at sikre, at bistanden til institutionsopbygning fortsætter og at den institutionelle og administrative kapacitet til at gennemføre EU-lovgivningen konsolideres. Programmeringen er baseret på de behov, der er anført i Kommissionens generelle tilsynsrapport (november 2003).

1. STATUS

1.1. De vigtigste udviklingstendenser i udvidelsesprocessen i 2005

I 2005 blev tiltrædelsestraktaten med Bulgarien og Rumænien undertegnet, og EU begyndte at forberede den næste udvidelse. EU indledte tiltrædelsesforhandlinger med Tyrkiet og Kroatien, gav Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien status af kandidatland og styrkede sine forbindelser med de øvrige lande i Vestbalkan.

Tiltrædelsestraktaten for Bulgarien og Rumænien blev undertegnet den 25. april 2005, og ratificeringen startede i 2005. Kommissionen offentliggjorde i oktober 2005 de generelle tilsynsrapporter om Bulgarien og Rumænien, som omhyggeligt beskriver den indsats, landene har gjort i løbet af året for at forberede sig på tiltrædelsen.

I november 2005 forelagde Kommissionen et strategidokument om udvidelsen baseret på tre principper: konsolidering af de eksisterende forpligtelser, anvendelse af fair og strenge betingelsesklausuler og bedre kommunikation. Kommissionen foreslog en tiltrædelsesstrategi for Tyrkiet og Kroatien og opridsede de foranstaltninger, der er en forudsætning for at kunne gennemføre det europæiske perspektiv for Vestbalkan.

EU indledte tiltrædelsesforhandlinger med Tyrkiet og Kroatien den 3. oktober 2005. I oktober 2005 begyndte en screening af EU-retten med repræsentanter for begge lande. Kommissionen fulgte fortsat tiltrædelsesprocessen i de to lande og forelagde i november 2005 statusrapporter og et revideret tiltrædelsespartnerskab for dem begge. Kommissionen har sideløbende hermed gennemført dels stabiliserings- og associeringsaftalen med Kroatien, som trådte i kraft den 1. februar 2005, dels associeringsaftalen med Tyrkiet.

I november 2005 vedtog Kommissionen sin udtalelse om Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedoniens ansøgning om medlemskab. I december indrømmede Det Europæiske Råd landet status som kandidatland på Kommissionens anbefaling. I Albanien banede reformer vejen for indgåelse af en stabiliserings- og associeringsaftale. I oktober 2005 blev der indledt forhandlinger med Serbien og Montenegro om en stabiliserings- og associeringsaftale og i november 2005 fulgte forhandlinger med Bosnien-Hercegovina. Der er offentliggjort statusrapporter om disse tre lande i november 2005. Med hensyn til Kosovo vedtog Kommissionen meddelelsen "En europæisk fremtid for Kosovo" i april og offentliggjorde en statusrapport i november.

Rådet nåede ikke til enighed om den bistand og handel til fordel for det tyrkisk-cypriotiske samfund, som Kommissionen havde forslået for 2004. I slutningen af 2005 måtte forpligtelsesbevillinger på 120 mio. EUR således annulleres. Rådet vedtog Kommissionens forslag om at forbedre forordningen om den grønne linje. Ændringerne vil gøre det nemmere for personer og varer at krydse den grønne linje og derved øge øens integration.

1.2. Det Europæiske Råds hovedkonklusioner i 2005

Det Europæiske Råd i Bruxelles den 16.-17. juni 2005:

"Det Europæiske Råd bekræfter på ny sit engagement i en fuld gennemførelse af Thessaloniki-dagsordenen, der understreger, at Vestbalkans fremtid ligger i Den Europæiske Union. Det gentager, at hvert lands fremskridt hen imod europæisk integration, under hensyntagen til udviklingen af gældende fællesskabsret, afhænger af dets egen indsats for at opfylde Københavnskriterierne og betingelserne i stabiliserings- og associeringsprocessen. I denne proces er regionalt samarbejde og gode forbindelser med nabolandene i øvrigt fortsat væsentlige elementer i EU's politik.

Det Europæiske Råd opfordrer Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien til at intensivere indsatsen med henblik på den udtalelse, som Kommissionen vil fremlægge om ansøgningen om medlemskab af EU. Det ser med tilfredshed på den store indsats, som Serbien-Montenegro har gjort, opfordrer landet til at forstærke den og bekræfter, at Den Europæiske Union så hurtigt som muligt ønsker at indlede forhandlinger med henblik på indgåelse af en stabiliserings- og associeringsaftale. Det gentager, at det er fast besluttet på at gøre det samme med Bosnien-Hercegovina, så snart betingelserne herfor er opfyldt. Det Europæiske Råd understreger ligeledes, hvor vigtigt det er i forbindelse med Albanis tilnærmelse til EU, at landet afholder frie og demokratiske valg i overensstemmelse med internationale standarder, herunder i de regioner, hvor der lever mindretal.

Inden højtideligholdelsen af 10-året for massakren i Srebrenica understreger Det Europæiske Råd, at det fortsat er et væsentligt krav i forbindelse med den fortsatte tilnærmelse til EU, at landene i regionen fuldt og betingelsesløst samarbejder med ICTY. Det forventer, at dette samarbejde fortsættes og styrkes, indtil alle de sigtede, der fortsat unddrager sig international retsforfølgelse, bringes for tribunalen."

Det Europæiske Råd vedtog en erklæring om Kosovo, hvori det mindede om Den Europæiske Unions bidrag til gennemførelsen af FN-Sikkerhedsrådets resolution 1244 om Kosovo og opfordrede parterne til at vise velvilje, så man kunne nå frem til en for alle parter tilfredsstillende løsning.

Det Europæiske Råd i Bruxelles den 15.-16. december 2004:

"Det Europæiske Råd hilser Kommissionens udtalelse om Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedoniens ansøgning om EU-medlemskab velkommen. Det hilser velkommen, at Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien har gjort betydelige fremskridt hen imod opfyldelse af de politiske kriterier, der blev fastlagt på Det Europæiske Råd i København i 1993, og de krav i forbindelse med stabiliserings- og associeringsprocessen, som Rådet fastlagde i 1997.

På baggrund af Kommissionens analyse har Det Europæiske Råd besluttet at indrømme Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien status som kandidatland, navnlig under hensyntagen til de betydelige fremskridt, som landet har gjort med at klargøre lovgivningsrammerne vedrørende Ohrid-rammeaftalen, og dets resultater i forbindelse med gennemførelsen af stabiliserings- og associeringsaftalen (herunder aftalens handelsrelaterede bestemmelser) siden 2001.

Det Europæiske Råd gør det klart, at yderligere skridt skal overvejes på baggrund af debatten om udvidelsesstrategien som omhandlet i Rådets konklusioner af 12. december 2005, af Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedoniens opfyldelse af de politiske Københavnskriterier, af stabiliserings- og associeringsprocessens krav og den faktiske gennemførelse af stabiliserings- og associeringsaftalen og af nødvendigheden af yderligere væsentlige fremskridt med hensyn til imødekommelse af de andre punkter og kriterier for medlemskab, der er omhandlet i Kommissionens udtalelse, og realisering af prioriteterne i det europæiske partnerskab på grundlag af specifikke benchmarks. Der skal også tages hensyn til EU's evne til at optage nye medlemmer. Det Europæiske Råd opfordrer Kommissionen til at aflægge rapport om udviklingen i kommende fremskridtsrapporter."

2. PROGRAMMERING OG PROGRAMGENNEMFØRELSE: GENEREL OVERSIGT

2.1. Phare og førtiltrædelsesbistand til Tyrkiet

De samlede forpligtelser udgjorde 1 178,96 mio. EUR, som fordelte sig således:

Nationale programmer	921 mio. EUR
Grænseoverskridende samarbejde	80 mio. EUR
Regionale og horisontale programmer (herunder TAIEX)	84,75 mio. EUR
Nuklear sikkerhed	6,31 mio. EUR
Bulgarien – Kozloduy Nedlæggelse af nukleart anlæg	50 mio. EUR
Bulgarien/Rumænien supplerende tildeling (oversvømmelse)	36,9 mio. EUR

De nationale programmer fordelte sig således:

Bulgarien	174,9 mio. EUR
Rumænien	396,9 mio. EUR
Kroatien	71,5 mio. EUR
Tyrkiet	277,7 mio. EUR

I del I i bilaget (oplysninger om de enkelte lande) til denne rapport findes nærmere oplysninger om Phare-programmet for hvert land og om den finansielle førtiltrædelsesbistand til Tyrkiet.

2.2. Overgangsfaciliteten

De ti lande, der tidligere modtog finansiel førtiltrædelsesbistand i kraft af Phare-programmet (eller særlige førtiltrædelsesfaciliteter som i Cyperns og Maltas tilfælde), gjorde for første gang i 2004 brug af en særlig overgangsfacilitet til institutionsopbygning, som skulle give de dengang nye medlemsstater mulighed for at styrke og konsolidere deres institutionelle og administrative kapacitet til at gennemføre EU-retten og derved videreføre de institutionsopbyggende foranstaltninger, der var blevet påbegyndt under Phare-programmet.

Overgangsfaciliteten blev indført på grundlag af artikel 34 i tiltrædelsesakten som et midlertidigt finansielt eftertiltrædelsesinstrument. Programmeringen er baseret på de behov, som fremgår af Kommissionens generelle tilsynsrapport (november 2003). Artiklen indeholder en ikke-udtømmende liste over eksempler på nøgleområder i EU-retten, hvor der muligvis stadig findes svagheder, men udelukker også ethvert område, der er støtteberettiget under strukturfondene. En del af den årlige finansieringsramme under overgangsfaciliteten er afsat til visse flerlandeprogrammer for at sikre kontinuitet i den bistand til institutionsopbygning, der blev ydet under Phare-programmet.

De samlede forpligtelser udgjorde 128,1 mio. EUR, som fordelte sig således:

Nationale programmer	116,6 mio. EUR
Flerlandeprogrammer og horisontale programmer	11,5 mio. EUR

De nationale programmer fordelte sig således:

Cypern	6,4 mio. EUR
Tjekkiet	11,8 mio. EUR
Estland	5,6 mio. EUR
Ungarn	10,8 mio. EUR
Malta	5,9 mio. EUR
Letland	8,8 mio. EUR
Litauen	9,3 mio. EUR
Polen	42,9 mio. EUR
Slovenien	5,1 mio. EUR
Slovakiet	10,0 mio. EUR

2.3. Det udvidede decentrale implementeringssystem (EDIS)

Det er Kommissionens mål, at de lande, der modtager Phare-bistand, skal sættes i stand til at forvalte fællesskabsmidler under det udvidede decentrale system (EDIS), således at de inden tiltrædelsen har tilstrækkelig praktisk erfaring i at forvalte et fuldt ud decentraliseret system og derved er forberedte på at forvalte strukturfondsmidler effektivt efter tiltrædelsen (i et system med delt forvaltning).

Kommissionen godkender de kontorer, der gennemfører Phare, og som opererer under EDIS (på et fuldt ud decentraliseret grundlag), når disse har vist, at de har de fornødne ressourcer, strukturer og systemer til at kunne forvalte fællesskabsstøtten effektivt og rettidigt.

I første kvartal af 2005 var alle nye medlemsstater EDIS-akkrediteret, og Kommissionen kunne således fjerne den forudgående kontrol af udbud og kontraktindgåelse for igangværende Phare-programmer. Kommissionen følger udviklingen nøje for at kunne løse de problemer vedrørende ledelses- og kontrolsystemer, der blev påpeget i Kommissionens revision i 2003 og 2004.

I Bulgarien og Rumænien gennemføres Phare-bistanden stadig på en delvis decentraliseret måde ved hjælp af det delvis decentrale implementeringssystem (DIS), hvor de nationale myndigheder som kontraherende myndigheder er ansvarlige for alle forvaltnings- og betalingsopgaver, mens EF-delegationerne fortsat systematisk foretager en forudgående kontrol af alle udbud og kontraktindgælder. I begge lande anerkender de nationale myndigheder dog, at de har ansvaret for at sikre gode systemer til at forvalte og kontrollere EU-midler i hele administrationen, og de har gjort en stor indsats for at forberede sig på EDIS.

- Bulgarien indgiver en endelig ansøgning om EDIS-akkreditering, når fase 3 "overensstemmelsesvurdering" er gennemført, hvilket skete i marts 2006. Landet forventes at blive akkrediteret i slutningen af 2006, selv om det ifølge planen først skulle ske i første kvartal af 2007.
- Myndighederne i Rumænien indgav i slutningen af december 2005 en formel ansøgning om EDIS til Kommissionen (med kontrol på stedet af revisionstjenesten under Generaldirektoratet for Udvidelse i anden halvdel af marts 2006). De forventes at blive akkrediteret i udgangen af 2006.

For Kroatiens vedkommende vil Phare blive gennemført under det decentrale implementeringssystem (DIS). Kroatien indgav den 25. maj 2005 en anmodning til Kommissionen om DIS-akkreditering til Phare. Kommissionens revisionstjenester under Generaldirektoratet for Udvidelse vurderede derefter den nationale og sektorielle programforvaltningskapacitet/projektforvaltningskapacitet og de finansielle kontrolprocedurer og -strukturer med hensyn til anvendelsen af offentlige midler i Kroatien. På grundlag af vurderingen besluttede Kommissionen i februar 2006 at uddelegere dele af forvaltningen af Phare til det udvalgte kroatisk organ i finansministeriet.

Tyrkiet overgik til det decentrale implementeringssystem (DIS) i oktober 2003 med en forventning om at overgå til EDIS i 2007.

2.4. Koordination af Fællesskabets førtiltrædelsesbistand

- Sapard¹ (det særlige tiltrædelsesprogram vedrørende landbrug og udvikling af landdistrikter) har til formål at hjælpe kandidatlandene med at løse strukturtilpasningsproblemerne i deres landbrugssektorer og landdistrikter og med at gennemføre den gældende EU-ret vedrørende den fælles landbrugspolitik og den dertil hørende lovgivning. Nærmere oplysninger om Sapard-aktiviteterne findes i årsrapporten om Sapard. ISPA² (det strukturpolitiske førtiltrædelsesinstrument) har primært til formål at hjælpe ansøgerlandene med at tilpasse sig til Fællesskabets infrastrukturstandarder. Instrumentet finansierer også større miljø- og transportinfrastrukturer.
- Nærmere oplysninger om ISPA-aktiviteterne findes i årsrapporten om ISPA. Kommissionens samordningsudvalg for de tre førtiltrædelsesinstrumenter, der er nedsat på direktorniveau, har ikke holdt officielt møde i løbet af 2005, men der er holdt en række møder, navnlig for at oprette et nyt førtiltrædelsesinstrument med dertil hørende komponenter³. Phare-forvaltningsudvalget blev ved hjælp af et dokument om generel bistand orienteret om samordnings- og førtiltrædelsesbistanden for 2005 og den planlagte bistand for 2006 og samme dokument blev forelagt medlemsstaterne på Phare-forvaltningsudvalgets møde den 19. maj 2005. Dokumentet indeholdt bl.a. oplysninger om de vejledende finansielle tildelinger for det pågældende år for hvert land og for hvert af de tre instrumenter, oplysninger om samordning med EIB og internationale finansieringsinstitutioner samt om fremskridt med og fremtidsudsigter for den decentrale forvaltning. I en særskilt årsrapport om samordning af førtiltrædelsesbistanden gives der nærmere oplysninger om samordningen mellem Phare, ISPA og Sapard.

¹ Yderligere oplysninger om Sapard findes på Generaldirektoratet for Landbrugs websted.

² Yderligere oplysninger om ISPA findes på Generaldirektoratet for Regionalpolitikks websted.

³ Blandt de foreslåede 6 instrumenter vedrørende eksterne relationer, som skal anvendes i perioden 2007-2013, er det nye instrument for førtiltrædelsesbistand, IPA (instrument for pre-accession assistance). Dette instrument befinder sig et sted mellem ekstern bistand og intern politik og har til formål at lette optagelsen i EU af kandidatlandene (Tyrkiet, Kroatien og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien) og af de potentielle kandidatlande (Albanien, Bosnien-Hercegovina og Serbien og Montenegro, herunder Kosovo, i henhold til FN-Sikkerhedsrådets resolution 1244). IPA er et tiltrædelsesorienteret instrument, som opfylder alle de krav, der er forbundet med tiltrædelsesprocessen, navnlig med hensyn til prioriteter, tilsyn og evaluering. IPA erstatter de nuværende førtiltrædelsesinstrumenter: Phare, som omfatter bistand til gennemførelsen af gældende EU-ret ved hjælp af institutionsopbygning og dertil hørende investeringer, investering i økonomisk og social samhørighed og i samarbejde på tværs af grænser, ISPA, som er forløber for Samhørighedsfonden og vedrører miljø og transportinfrastrukturer, Sapard, som er forløber for planer til udvikling af landdistrikter og vedrører gældende EU-ret inden for den fælles landbrugspolitik og udvikling af landdistrikter, Tyrkiets førtiltrædelsesbistand, som har samme rækkevidde som Phare og endelig Cards, der omfatter landene i Vestbalkan.

3. SAMARBEJDE MED EIB OG DE INTERNATIONALE FINANSIERINGSINSTITUTIONER

Kommissionen konsulterer jævnligt de internationale finansieringsinstitutioner og bilaterale donorer i løbet af et programmeringsforløb for at undersøge mulighederne for fælles aktiviteter og komplementære løsningsmodeller for gennemførelsen af førtiltrædelsesprioriteterne.

Det ændrede aftalememorandum af 20. maj 2004 mellem Kommissionen og de internationale finansieringsinstitutioner, der deltager, danner rammen for det samarbejde og den samfinansiering af projekter, som finder sted med EIB og de internationale finansieringsinstitutioner, navnlig med Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling, Verdensbanken og Europarådets Udviklingsbank (i samarbejde med den tyske Kreditanstalt für Wiederaufbau) til fordel for de lande, der er omfattet af udvidelsen.

Under Phare er mulighederne for at finansiere investeringsprojekter på nationalt programniveau sammen med internationale finansieringsinstitutioner begrænsede, eftersom tidsplanen i programmeringsordningerne for Phare og lånetildelingsordningerne er meget forskellig. Det tætte samarbejde med de internationale finansieringsinstitutioner opretholdes imidlertid for at kunne fastlægge gode og bæredygtige rammer, som gør det muligt at benytte lånefinansiering i de tilfælde, hvor dette er mere hensigtsmæssigt end fondsfinansiering, og derved sikre, at de to finansieringsmåder supplerer hinanden.

De ti Phare-lande var støtteberettigede til horisontale programmer finansieret under PHARE indtil 2005. De nye programmer, der er sat i værk siden 2005, omfatter kun 4 lande: Rumænien, Bulgarien, Kroatien og Tyrkiet. De forskellige horisontale finansieringsfaciliteters tekniske aspekter og flerlandemodel har gjort det nødvendigt at inddrage højt specialiserede finansieringsinstitutioner med mange års erfaring dels med det internationale finansmarked, dels med udvikling af såvel små og mellemstore virksomheder som kommunale sektorer. Finansieringsinstitutioner med status af internationale offentligretlige organer, med samme værdinormer som EU, navnlig hvad angår udvidelsen, og med samme målsætninger for den offentlige politik er blevet foretrukket frem for finansieringsinstitutioner i den private sektor, der investerer ud fra et forretningsmæssigt hensyn.

Det første facilitetsprogram blev iværksat i 1999 sammen med Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD). Europarådets Udviklingsbank, som gennemfører programmet i samarbejde med Kreditanstalt für Wiederaufbau og EIB kom med i facilitetsprogrammerne de efterfølgende år. Kommissionen har siden 1999 iværksat 23 facilitetsprogrammer:

- 14 SMV-finansieringsfaciliteter, som beløber sig til i alt 323 mio. EUR i EU-støtte og 2 039,25 mio. EUR i kreditlinjer fra internationale finansieringsinstitutioner. Ved udgangen af februar 2006 var allerede 267 mio. EUR øremærket til EU-projektstøtte.
- 9 kommunale finansieringsfaciliteter, som omfatter EU-støtte til en værdi af 100 mio. EUR og lån til i alt 500 mio. EUR fra internationale finansieringsinstitutioner. Ved udgangen af februar 2006 var allerede 37,5 mio. EUR øremærket til EU-projektstøtte.

SMV-finansieringsfaciliteten er et program, der omfatter mange forskellige modtagere, og som har til formål at styrke kapaciteten hos de finansielle mellemlid (f.eks. banker og leasingselskaber) i modtagerlandene (nye medlemsstater og kandidatlande), således at de kan udvide og opretholde deres finansieringsoperationer over for SMV'er.

Den kommunale finansieringsfacilitet fungerer på samme måde som SMV-finansieringsfaciliteten. Låne- og risikodelingsinstrumenter, der er baseret på ressourcer fra internationale finansieringsinstitutioner, kombineres med ikke-tilbagebetalingspligtig finansiel støtte til lokale finansielle mellemlid. Det er også meningen, at et begrænset omfang af teknisk bistand til kommuner skal finansieres af Phare for at styrke efterspørgselsiden på det kommunale kreditmarked.

EIB og Kommissionen har på anmodning af Det Europæiske Råd i Nice oprettet en finansieringsfacilitet med sigte på grænseregionerne, jf. Kommissionens meddelelse om grænseregioner af 25. juli 2001. Projektet har til formål at fremme integreringen med de nuværende EU-regioner ved at etablere små kommunale infrastrukturer i grænseregionerne. Det omfatter 2 kommunale infrastrukturprogrammer med en beløbsramme på i alt 50 mio. EUR i form af EU-støtte og 250 mio. EUR i form af lån fra EIB. Programmet gennemføres kun sammen med EIB i grænseregioner og er stadig i gennemførelsesfasen.**4. TILSYN OG**

EVALUERING

Det primære formål med tilsyn og evaluering er at følge og evaluere den finansielle bistand til modtagerlandene og deres bestræbelser på at opfylde førtiltrædelsesmålene. Det sker ved at opgøre resultaterne af programmerne og se på, hvilke erfaringer der kan drages. Derudover redegøres for pengenes værdi og for anvendelsen af førtiltrædelsesmidlerne. Endelig støttes udviklingen af den lokale tilsyns- og evalueringskapacitet i modtagerlandene, hvorved deres kapacitet til at forvalte og kontrollere førtiltrædelsesstøtten styrkes.

4.1. Forudgående evaluering

I 2005 blev en forudgående evaluering af IPA-instrumentet forberedt. Den vil blive indledt i 2006 og tjene som input til udarbejdelsen af de flerårige vejledende IPA-planer.

4.2. Tilsyn og interimsevalueringer

I 2005 førte interimsevalueringer i Rumænien, Bulgarien og Tyrkiet, som forvaltes af evalueringskontoret under Generaldirektoratet for Udvidelse, til 34 rapporter om Phare og andre finansielle førtiltrædelsesinstrumenter på lande-, sektor-, ad hoc- eller temaniveau. Der blev også taget skridt til at indlede en interimsevaluering i Kroatien. Interimsevalueringsskemaerne om finansiel bistand i 2005 viste lidt blandede resultater af førtiltrædelsesbistanden i Bulgarien, Rumænien og Tyrkiet. En række programmer blev karakteriseret som tvivlsomme.

I en række sektorer har resultater og nyttevirkning været blandede. En undtagelse var sektoren retlige og indre anliggender, hvor de umiddelbare resultater af størstedelen af bistanden var gode, men hvor de mærkbare resultater for det brede samfund var mindre indlysende. I sektorerne indre marked og landbrug er der også registreret gode resultater. De overordnede resultater og effekten af at forberede bistandsmodtagerne på forvaltningen af strukturfondsmidler har derimod været begrænsede.

Hovedkonklusionen på evalueringen af Phare-bistanden til roma-mindretallet er, at man med Phare har kunnet støtte projekter til fordel for romaernes integration, hvilket har været med til at skabe en dialog i civilsamfundet og givet de første spæde resultater, navnlig inden for institutionsopbygning. Parvist samarbejde (twinning) er fortsat et vigtigt instrument i førtiltrædelsesprocessen.

4.3. Efterfølgende evaluering

I 2005 indledtes den eksterne efterfølgende evaluering af Phare-programmerne, som består af nationale programmer, programmer på tværs af grænser og flerlandeprogrammer. Evalueringen forventes afsluttet ved udgangen af 2006.

5. ANDRE AKTIVITETER

Kommissionens tjenestegrene iværksatte en række andre aktiviteter for at forbedre programkvaliteten for 2005 og støtte udviklingen af den lokale tilsyns- og evalueringskapacitet. De specifikke foranstaltninger er beskrevet i bilagets del II.3.